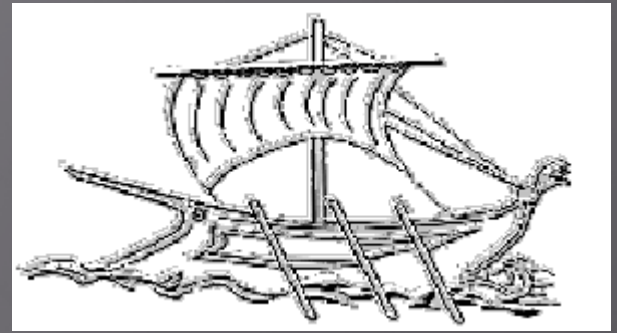

ΤΕΙ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΤΜΗΜΑ Η/Υ/Σ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Νομοθετικές και κανονιστικές παράμετροι για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας στην ψηφιακή εποχή

Επιβλέπων: Πρεζεράκος Γεώργιος

ΒΑΜΒΑΚΑΣ ΠΑΥΛΟΣ

ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ορισμός πνευματικής ιδιοκτησίας-ιδιομορφίες της

Όταν λέμε πνευματική ιδιοκτησία εννοούμε τα αποκλειστικά δικαιώματα των πνευματικών δημιουργών στο έργο τους. Η πνευματική ιδιοκτησία παρουσιάζει τρεις ιδιομορφίες.

1. Η πρώτη είναι ότι το αντικείμενό της είναι άυλο δηλαδή είναι το πνευματικό δημιούργημα και όχι το υλικό αντικείμενο πάνω στο οποίο το δημιούργημα έχει ενσωματωθεί.
2. Η δεύτερη ιδιομορφία είναι ότι η πνευματική ιδιοκτησία δεν προστατεύει μόνο περιουσιακά του δημιουργού σε σχέση με το έργο του αλλά και συμφέροντα που ανάγονται στη σφαίρα της προσωπικότητας του δημιουργού, δηλαδή στην ιδιαίτερη ηθική σχέση του κάθε δημιουργού με το δημιούργημά του.
3. Η τρίτη ιδιομορφία της πνευματικής ιδιοκτησίας προκαλείται από το γεγονός ότι κάθε πνευματικό δημιούργημα είναι μοναδικό και ανεπανάληπτο. Ο πνευματικό δημιουργός έχει μια θέση μονοπωλιακή αναφορικά με το κάθε δημιούργημά του.

Ορισμός ψηφιακών δικαιωμάτων

Ο όρος Ψηφιακά Δικαιώματα αναφέρεται σε εκείνα τα δικαιώματα που ανήκουν στη σφαίρα του ψηφιοποιημένου κόσμου και ισχύουν για ψηφιακό περιεχόμενο δημοσιευμένο και διανεμημένο σε ηλεκτρονικό σχήμα. Τα Ψηφιακά Δικαιώματα δείχνουν την ελευθερία των ατόμων να εκτελούν ορισμένες πράξεις χρησιμοποιώντας μια ηλεκτρονική συσκευή έναν επεξεργαστή ή γενικά ένα διαδραστικό δίκτυο. Οι κλασικοί κανόνες του δικαίου πνευματικής ιδιοκτησίας εφαρμόζονται και στο περιβάλλον του Διαδικτύου

Η έννοια της πειρατείας

Ο όρος πειρατεία χρησιμοποιείται γενικά για να περιγράψει την ηθελημένη καταπάτηση του Πνευματικού Δικαιώματος σε εμπορική κλίμακα. Πασίγνωστα προβλήματα μεταξύ των οποίων τα δίκτυα κοινών αρχείων μεταξύ ομότιμων (Peer-to-Peer) , δηλαδή το λογισμικό που χρησιμοποιείται για παράνομη ανταλλαγή μουσικής και άλλων αρχείων, πυροδότησαν μια σειρά από μάχες στη σύγχρονη μουσική ιστορία και έθεσαν στο προσκήνιο τη νομοθεσία για το κοπυράιτ.

Πειρατεία και mp3

MP3 είναι συντομογραφία του MPEG Audio Layer 3. MPEG είναι τα αρχικά του Moving Pictures Experts Group, μία οργάνωση που θέτει τα διεθνή πρότυπα για τα ψηφιακά αρχεία ήχου και εικόνας. Η συγκεκριμένη τεχνολογία συμπίεσης είναι προστατευμένη δημιουργία / ανακάλυψη του Fraunhofer Institute στη Γερμανία. Το MP3 είναι ψηφιακό αρχείο, όπως ψηφιακό αρχείο είναι και ένα κείμενο Word το οποίο φυλάσσουμε στην μνήμη του υπολογιστή μας. Η ιδιαιτερότητα του MP3 είναι ότι αποτελεί ψηφιακό αρχείο ήχου, το οποίο έχει συμπιεστεί χωρίς να χάσει σε σημαντικό βαθμό την αρχική ποιότητα αναπαραγωγής. Χωρίς αυτή την συμπίεση το αρχείο θα ήταν περίπου 10 φορές πιο μεγάλο (για παράδειγμα, πριν την συμπίεση ένα αρχείο ήχου έχει μέγεθος 30 MB, ενώ μετά την συμπίεση το μέγεθος μειώνεται σε 3 MB χωρίς να ελαττώνεται αισθητά η ποιότητα αναπαραγωγής).

Πειρατεία λογισμικού

Η χωρίς άδεια χρήση ενός προγράμματος Η/Υ, στην οποία περιλαμβάνεται η εγκατάσταση, αναπαραγωγή, αντιγραφή και διανομή του.

Υπάρχουν πέντε κοινοί τύποι πειρατείας λογισμικού.

- 1. Πειρατεία Τελικού Χρήστη**
- 2. Κατάχρηση Πελάτη – Διακομιστή**
- 3. Πειρατεία στο Διαδίκτυο**
- 4. Εγκατάσταση στο Σκληρό Δίσκο**
- 5. Πλαστογραφία Λογισμικού**

Τεχνικές Ψηφιακής Προστασίας

Ως προς την προστασία των έργων που διατίθενται σε ψηφιακή μορφή αξίζει να σημειωθεί ότι η πρόοδος της τεχνολογίας έχει οδηγήσει στη δημιουργία τεχνολογικών μέτρων προστασίας που επιτρέπουν τον έλεγχο της χρήσης του ψηφιακού υλικού. Τα τεχνολογικά μέτρα είναι τεχνολογίες, που με το συνήθη τρόπο λειτουργίας τους, αποσκοπούν στο να εμποδίσουν ή να περιορίσουν πράξεις, σε σχέση με έργα ή άλλα προστατευόμενα αντικείμενα, μη επιτραπείσες από το δικαιούχο οποιουδήποτε δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας ή συγγενικού δικαιώματος.

Τεχνολογικά μέτρα διαχείρισης της πνευματικής ιδιοκτησίας(DRM)

Η εμφάνιση των τεχνολογικών μέτρων προστασίας οδήγησε στη δημιουργία περίπλοκων πληροφοριακών συστημάτων που έχουν ως αντικείμενο τους την ψηφιακή διαχείριση των δικαιωμάτων, τα οποία αναγνωρίζει το δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας. Τα συστήματα αυτά είναι ευρέως γνωστά ως DRM systems από τα λατινικά αρχικά των λέξεων Digital Rights Management Systems. Τα συστήματα ψηφιακής διαχείρισης χρησιμοποιούν τις αποκαλούμενες ‘πληροφορίες για το καθεστώς των δικαιωμάτων’ (rights management information) ή «μεταδεδομένα» για να περιγράψουν το ψηφιακό περιεχόμενο και τις παραμέτρους χρήσης του.

Νομοθετικές ρυθμίσεις

Διεθνής Νομοθεσία

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας WIPO (Παγκόσμιος Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας) είναι ένας διεθνής οργανισμός αφιερωμένος στη βοήθεια διασφάλισης των δικαιωμάτων των δημιουργών πνευματικής ιδιοκτησίας. Επίσης, εξασφαλίζει ότι αυτά τα δικαιώματα προστατεύονται παγκοσμίως και έτσι, οι συγγραφείς και οι δημιουργοί αναγνωρίζονται και ανταμείβονται για το πνεύμα τους.

Ο αριθμός των κρατών μελών που ανήκουν στον WIPO ανέρχεται στα 182 σχεδόν το 90% των χωρών του κόσμου.

Η αρχή δημιουργίας του WIPO

Η Συνθήκη των Παρισίων το 1884 είχε 14 κράτη μέλη, που καθιέρωσαν ένα Διεθνές Γραφείο προορισμένο για την διαχείριση εργασιών όπως για παράδειγμα την οργάνωση συναντήσεων ανάμεσα στα Κράτη μέλη.

Το 1886 το copyright εισχώρησε στη διεθνή αρένα με το Συνέδριο της Βέρνης (Berne Convention) για την προστασία των λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών εργασιών. Στόχος αυτού του Συνεδρίου ήταν να βοηθήσει τα κράτη μέλη του να διατηρήσουν διεθνή προστασία του δικαιώματός τους να ελέγχουν και να παίρνουν πληρωμή για τη χρήση των έργων τους με βάση τη δική τους νομοθεσία, όπως π.χ. για: Νουβέλες, διηγήματα, θεατρικά έργα, τραγούδια, όπερες, σονάτες, πίνακες ζωγραφικής, γλυπτά, αρχιτεκτονικά έργα.

Όπως η Συνδιάσκεψη του Παρισιού έτσι και η Διάσκεψη της Βέρνης ίδρυσε ένα Διεθνές Γραφείο για την ολοκλήρωση διοικητικών εργασιών. Το 1983, τα δύο αυτά γραφεία ενώθηκαν και αποτέλεσαν ένα διεθνές οργανισμό που ονομάστηκε “Διεθνές Γραφείο για την Προστασία της Πνευματικής Ιδιοκτησίας” (ευρύτερα γνωστό με το γαλλικό ακρωνύμιο BIRPI). Έχοντας έδρα τη Βέρνη της Ελβετίας με επτά μέλη αυτός ο μικρός οργανισμός υπήρξε ο πρόδρομος του σημερινού WIPO.

Σήμερα ο WIPO διαχειρίζεται 23 συνθήκες (τις δυο από αυτές σε συνεργασία με άλλους διεθνείς οργανισμούς) και φέρνει εις πέρας ένα πλούσιο και ποικίλες πρόγραμμα εργασίας μέσω της γραμματείας του και των κρατών μελών του, που σκοπό έχει:

- την εναρμόνιση των εθνικών νόμων και των διαδικασιών για τα πνευματικά δικαιώματα
- παροχή υπηρεσιών διεθνών αιτήσεων για βιομηχανικά δικαιώματα ιδιοκτησίας
- ανταλλαγή πληροφορίας για την πνευματική ιδιοκτησία
- παροχή νομικής και τεχνολογικής βοήθειας για εξάπλωση και σε άλλα κράτη
- διευκόλυνση της λύσης των διαμαχών για τη ιδιωτική πνευματική ιδιοκτησία
- κατάδειξη της τεχνολογίας της πληροφορίας σαν ένα εργαλείο αποθήκευσης, πρόσβασης και χρησιμοποίησης πολύτιμης κατοχυρωμένης πληροφορίας.

Οι σπουδαιότερες διεθνείς συνθήκες είναι:

- η **Σύμβαση της Βέρνης** για την προστασία των λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων,
- η **Σύμβαση της Ρώμης** για την προστασία των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών, των παραγωγών φωνογραφημάτων και των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών
- η **WIPO Copyright Treaty (WCT)**
- η **WIPO Performances and Phonograms Treaty (WPPT)**

Αυτές οι συνθήκες περιέχουν βασικούς κανόνες ανανέωσης της παγκόσμιας προστασίας των πνευματικών και συγγενών δικαιωμάτων στην εποχή του Internet και τέθηκαν σε εφαρμογή το 2002.

- η **συμφωνία σχετικά με τις εμπορικές πτυχές της πνευματικής ιδιοκτησίας (TRIPS)**

Νομοθεσία των ΗΠΑ

Το 1998 τέθηκε σε ισχύ όπως προαναφέραμε το [Digital Millennium Copyright Act \(DMCA\)](#), για να παρέχει στους κατόχους του κοπυράιτ πρόσθετη ασφάλεια.

Είναι ένας Αμερικάνικος Ομοσπονδιακός Νόμος που ενσωματώνει τις ακόλουθες συνθήκες του Παγκόσμιου Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας (WIPO) που εδρεύει στις ΗΠΑ, τη Συνθήκη για τα Πνευματικά Δικαιώματα και τη Συνθήκη για την Δημόσια Εκτέλεση και τα Φωνογραφήματα. Τα συστήματα διαχείρισης ψηφιακών δικαιωμάτων ενισχύονται κατά πολύ με αυτό το νόμο. Κάθε απόπειρα δημιουργίας και διανομής εργαλείων παράκαμψης των DRM, ακόμα και για νόμιμους λόγους και σκοπούς, θεωρείτε ότι προσβάλλει τον Ομοσπονδιακό Νόμο των Η.Π.Α. (DMCA) και επιφέρει ποινές φυλάκισης.

Στο πλαίσιο της ψηφιοποίησης και της παροχής άδειας για αντιγραφή υλικού προστίθεται και η έννοια του **Fair Use ή Fair Dealing (Θεμιτή Χρήση)**. Αποτελεί από τους πιο σημαντικούς περιορισμούς στα αποκλειστικά δικαιώματα του κατόχου του copyright. Τα κριτήρια που συνιστούν τη Θεμιτή Χρήση είναι:

1. Σκοπός και χαρακτήρας της χρήσης
2. η φύση του έργου που αντιγράφεται
3. το μέγεθος του τμήματος που αντιγράφεται σε σχέση με το σύνολο του έργου
4. το αποτέλεσμα της χρήσης σε μια πιθανή αγορά.

Νομοθεσία στην Αυστραλία

Στην Αυστραλία η νομοθεσία είναι σε πολλά σημεία παρόμοιο με των Η. Π. Α. Η κατασκευή, η πώληση και η ενασχόληση με μη εγκεκριμένες συσκευές αναπαραγωγής ή αναμετάδοσης οδηγεί σε αστικές και ποινικές κυρώσεις. Ο νόμος εξαιρεί ρητά της συσκευές που προορίζονται για προσωπική χρήση. Παράλληλα ο νόμος ορίζει πως η παροχή προγραμμάτων υπολογιστών, η κατασκευή, η πώληση, η εισαγωγή ή η εξαγωγή, η διαφήμιση συσκευών σχεδιασμένες να παραβιάζουν τεχνολογικά μέτρα προστασίας πνευματικών δικαιωμάτων είναι παράνομες.

Νομοθεσία στον Καναδά

Ο Καναδάς έχει ένα από τα υψηλότερα επίπεδα πειρατείας στο διαδίκτυο παγκοσμίως. Αυτό το πρόβλημα επιδεινώνεται λόγω σοβαρών ανεπαρειών που υπάρχουν στο νομοθετικό πλαίσιο και την εφαρμογή του. Πράγματι, ο καναδικός νόμος περί πνευματικής ιδιοκτησίας χρειάζεται επείγοντως αναθεώρηση για να ευθυγραμμιστεί με τα τρέχοντα διεθνή πρότυπα προστασίας στο περιβάλλον άμεσης επικοινωνίας με τον υπολογιστή, όπως αυτά ορίζονται με τις συνθήκες του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας περί διαδικτύου του 1996 και με την οδηγία της ΕΕ περί δικαιώματος του δημιουργού (2001/29/ΕΚ).

Ευρωπαϊκή Νομοθεσία

Μέχρι σήμερα, έχουν εκδοθεί επτά οδηγίες που αφορούν την πνευματική ιδιοκτησία από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Στην περίπτωση των οδηγιών, απαιτείται από τα κράτη μέλη να μεταφέρουν το περιεχόμενό τους στην εθνική νομοθεσία.

- Οδηγία 91/250/ΕΟΚ της 14ης Μαΐου 1991 για τη νομική προστασία των προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Σύμφωνα με την οδηγία αυτή, τα προγράμματα των ηλεκτρονικών υπολογιστών μπορούν να προστατεύονται από πνευματικά δικαιώματα, όπως ακριβώς και τα λογοτεχνικά ή καλλιτεχνικά έργα.

- Οδηγία 92/100/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 19ης Νοεμβρίου 1992 σχετικά με το δικαίωμα εκμίσθωσης, το δικαίωμα δανεισμού και ορισμένα δικαιώματα συγγενικά προς την πνευματική ιδιοκτησία στον τομέα των προϊόντων της διανοίας.

Η οδηγία επιτρέπει στο δημιουργό να εγκρίνει ή να απαγορεύει την εκμίσθωση ή δανεισμό πρωτοτύπων και αντιγράφων έργων που προστατεύονται από πνευματικά δικαιώματα. Ο δημιουργός δεν μπορεί να παραιτηθεί από το δικαίωμα λήψης μιας λογικής αποζημίωσης για την εκμίσθωση. Όσον αφορά το δικαίωμα δανεισμού, η οδηγία περιέχει διατάξεις που παρέχουν τη δυνατότητα εξαίρεσης για ορισμένες κατηγορίες ιδρυμάτων (π.χ. βιβλιοθήκες Μπράιγ).

- Οδηγία 93/83/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 27ης Σεπτεμβρίου 1993 περί συντονισμού ορισμένων κανόνων όσον αφορά το δικαίωμα του δημιουργού και τα συγγενικά δικαιώματα που εφαρμόζονται στις δορυφορικές ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις και την καλωδιακή αναμετάδοση.

Η δορυφορική ραδιοτηλεοπτική μετάδοση θεωρείται ως δράση συνδεδεμένη με το θέμα των πνευματικών δικαιωμάτων στη χώρα καταγωγής. Η οδηγία αναφέρει ότι, το δικαίωμα των μερών που κατέχουν τα πνευματικά δικαιώματα και οι κάτοχοι συγγενικών δικαιωμάτων, να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν τη μετάδοση μιας εκπομπής δορυφορικά ή καλωδιακά, μπορεί να ασκηθεί μόνον από εταιρίες που προωθούν συλλογικά συμφέροντα. Εξαίρεση σε αυτό αποτελούν τα δικαιώματα που ασκούνται από έναν ραδιοτηλεοπτικό οργανισμό.

- Οδηγία 93/98/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 29ης Οκτωβρίου 1993 για την εναρμόνιση της διάρκειας προστασίας του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και ορισμένων συγγενών δικαιωμάτων. Στην οδηγία 93/98/ΕΟΚ το Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκτιμώντας ότι η Σύμβαση της Βέρνης και της Ρώμης καθορίζουν μόνον την ελάχιστη διάρκεια προστασίας των δικαιωμάτων της πνευματικής ιδιοκτησίας και ότι υπάρχουν διαφορές ανάμεσα στις εθνικές νομοθεσίες που διέπουν τη διάρκεια προστασίας του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενών δικαιωμάτων, ορίζει την διάρκεια των δικαιωμάτων του δημιουργού. Συγκεκριμένα ορίζει ότι τα δικαιώματα ενός δημιουργού λογοτεχνικού ή καλλιτεχνικού έργου προστατεύονται καθόλη τη διάρκεια της ζωής του δημιουργού και εβδομήντα έτη μετά το θάνατό του.

- Οδηγία 96/9/ΕΟΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 1996, σχετικά με τη νομική προστασία των βάσεων δεδομένων.

Η οδηγία προστατεύει βάσεις δεδομένων, δηλ. συλλογές έργων (όπως ημερήσιες εφημερίδες, περιοδικά και ανθολογίες) ή δεδομένων στο θέμα των πνευματικών δικαιωμάτων. Οι συλλογές πρέπει να αποτελούν αυτές οι ίδιες πνευματική δημιουργία, δηλ. η συστηματική ή μεθοδολογική τους ταξινόμηση πρέπει να είναι αποτέλεσμα προσωπικής δημιουργικής εργασίας. Επιπλέον, η οδηγία για τις βάσεις δεδομένων αναφέρει επίσης ότι οι βάσεις εκείνες που δεν συνιστούν κατ'ουσία έργα προστατευόμενα από πνευματικά δικαιώματα προστατεύονται, ως εκ της ίδιας της φύσεώς τους, και αυτές.

- Οδηγία 2001/84/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Σεπτεμβρίου 2001 σχετικά με το δικαίωμα παρακολούθησης υπέρ του δημιουργού ενός πρωτότυπου έργου τέχνης.

Η οδηγία για τα δικαιώματα παρακολούθησης προβλέπει ότι οι δημιουργοί των πρωτότυπων καλλιτεχνικών έργων, π.χ. καλλιτεχνικές φωτογραφίες, δικαιούνται μεριδίου από την τιμή πώλησης κάθε φορά που το πρωτότυπο μεταπωλείται.

- Οδηγία 2001/29/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας.

Η Οδηγία 2001/29 έχει στόχο τη νομική προστασία του δημιουργού και των συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας. Ασχολείται ουσιαστικά με τα ψηφιακά δικαιώματα. Οι ρυθμίσεις της Οδηγίας αυτής αντιστοιχούν στις διατάξεις των δύο Συνθηκών WIPO, δηλαδή της Συνθήκης WIPO για την πνευματική ιδιοκτησία και της Συνθήκης WIPO για τις ερμηνείες εκτελέσεις και φωνογραφήματα. Οι δύο αυτές Συνθήκες, γνωστές και ως Συνθήκες Internet, αποτελούν ένα μεγάλο βήμα στη διεθνή προστασία των δικαιούχων στον ψηφιακό κυρίως τομέα. Η Οδηγία 2001/29 δίνει τη δυνατότητα μεταφοράς των διεθνών υποχρεώσεων που πηγάζουν από τις Συνθήκες Internet σε κοινοτικό επίπεδο με βάση το κοινοτικό κεκτημένο και τις ανάγκες της εσωτερικής αγοράς.

Ορίζει τα υποκείμενα των δικαιωμάτων της αναπαραγωγής, της παρουσίασης έργων στο κοινό και της διάθεσης άλλων αντικειμένων στο κοινό καθώς και του δικαιώματος της διανομής ενώ αντίστοιχα θεσπίζει και περιορισμούς για αυτά τα δικαιώματα.

Επιπλέον μετά την οδηγία 2001/29 έχουμε κάποιες συναφείς πράξεις οι οποίες δεν θίγουν την οδηγία αυτή αλλά την ενισχύουν για να είναι όσο το δυνατόν πιο λειτουργική στις πιο σύγχρονες απαιτήσεις. Αυτές είναι οι εξής:

1. Η Οδηγία [2003/98/EK](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Νοεμβρίου 2003 για την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα.

Σύμφωνα με μελέτη που διενήργησε η Ε.Ε. το 2002, η αξία των πληροφοριών αυτών στα κράτη μέλη ανέρχεται σε 68 δισ. ευρώ, δηλαδή στο 1% του Α.Ε.Π. της Ε.Ε. Η οδηγία [2003/98/EK](#) δεν θίγει την οδηγία [2001/29/EK](#). Θεσπίζει ένα πλαίσιο που ορίζει τις συνθήκες περαιτέρω χρήσης εγγράφων του δημόσιου τομέα. Κατ' αυτό τον τρόπο, έχει σκοπό να εξασφαλίσει ισότιμους όρους για τους εμπορικούς εκδότες στην εσωτερική αγορά. Ωστόσο, οι οργανισμοί του δημόσιου τομέα που επιτρέπουν αυτή την περαιτέρω χρήση παραμένουν κάτοχοι των δικαιωμάτων δημιουργού και των συγγενικών δικαιωμάτων. Ενθαρρύνονται πάντως να ασκούν τα δικαιώματα αυτά με τρόπο που διευκολύνει την περαιτέρω χρήση των εγγράφων.

2. Η Οδηγία [2004/48/EK](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004 σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας

Στόχος της οδηγίας αυτής είναι να εξασφαλίσει το σεβασμό των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας. Όσον αφορά τα δικαιώματα δημιουργού, η οδηγία [2001/29/EK](#) προβλέπει υψηλό βαθμό εναρμόνισης των κυρώσεων και των προληπτικών μέτρων.

3. Απόφαση αριθ. [456/2005/EK](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9ης Μαρτίου 2005 σχετικά με την καθιέρωση πολυετούς κοινοτικού προγράμματος για τη βελτίωση της πρόσβασης, της χρηστικότητας και της αξιοποίησης του ψηφιακού περιεχομένου στην Ευρώπη

Αυτό το κοινοτικό πρόγραμμα επωφελείται από το νομικό πλαίσιο που δημιουργήθηκε από την οδηγία [2001/29/EK](#).

4. Σύσταση της Επιτροπής της 18ης Μαΐου 2005 σχετικά με τη συλλογική διασυνοριακή διαχείριση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων για τις νόμιμες επιγραμμικές (online) μουσικές υπηρεσίες

Η απουσία κατοχύρωσης των δικαιωμάτων δημιουργού σε επίπεδο ΕΕ ήταν ένα από τα κωλύματα στην ανάπτυξη νέων υπηρεσιών μουσικής μέσω του διαδικτύου. Η εν λόγω σύσταση προτείνει επομένως μέτρα για τη βελτίωση, σε κοινοτική κλίμακα, της βάσει αδείας παραχώρησης δικαιωμάτων δημιουργού για τις επιγραμμικές (online) υπηρεσίες. Αυτή η βελτίωση είναι απαραίτητη καθόσον οι νέες υπηρεσίες διαδικτύου (αναμετάδοση μέσω διαδικτύου, τηλεφόρτωση μουσικής κατ' αίτηση, κλπ.) απαιτούν άδεια που θα καλύπτει τις σχετικές δραστηριότητες στο σύνολο της ΕΕ.

5.Σύσταση της Επιτροπής της 24ης Αυγούστου 2006 για την ψηφιακοποίηση και την επιγραμμική προσβασιμότητα πολιτιστικού υλικού και για την ψηφιακή διαφύλαξη

Η Επιτροπή συνιστά στα κράτη μέλη να προωθήσουν την ψηφιακοποίηση και την επιγραμμική προσβασιμότητα του πολιτιστικού υλικού καθώς και την ψηφιακή διαφύλαξή του. Ωστόσο, το πολιτιστικό υλικό της Ευρώπης πρέπει να ψηφιακοποιείται, να καθίσταται προσβάσιμο και να διατηρείται με πλήρη σεβασμό της οδηγίας [2001/29/EK](#). Η οδηγία αυτή παρέχει στα κράτη μέλη το δικαίωμα να προβλέπουν εξαιρέσεις και περιορισμούς όσον αφορά τα δικαιώματα δημιουργού και τα συγγενικά δικαιώματα. Οι εν λόγω εξαιρέσεις και περιορισμοί αφορούν, μεταξύ άλλων, την αναπαραγωγή ή τη χρησιμοποίηση από προσιτές στο κοινό βιβλιοθήκες και από αρχεία. Εξάλλου, αυτοί οι οργανισμοί διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο όσον αφορά την ψηφιακοποίηση, την επιγραμμική προσβασιμότητα και την ψηφιακή διαφύλαξη του πολιτιστικού υλικού. Ωστόσο, οι εξαιρέσεις ή οι περιορισμοί δεν εφαρμόζονται στις χρήσεις που συνδέονται με την επιγραμμική παρουσίαση προστατευόμενων έργων.

6. [Απόφαση αριθ. 1639/2006/ΕΚ](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 2006 σχετικά με τη θέσπιση προγράμματος-πλαισίου για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία (2007-2013).

Αυτό το πρόγραμμα-πλαίσιο ενθαρρύνει ιδίως τη χρησιμοποίηση των τεχνολογιών των πληροφοριών, που κατέστη δυνατή από τότε που η οδηγία [2001/29/ΕΚ](#) έδωσε απαντήσεις σε ζητήματα σχετικά με τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας του ψηφιακού περιεχομένου.

7. Οδηγία [2007/65/ΕΚ](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2007 για την τροποποίηση της οδηγίας [89/552/ΕΟΚ](#) για το συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την άσκηση τηλεοπτικών δραστηριοτήτων.

Η οδηγία αυτή προβλέπει αποκλειστικά δικαιώματα τηλεοπτικής αναμετάδοσης εκδηλώσεων μεγάλου ενδιαφέροντος για το κοινό. Ωστόσο, οι ασκούντες τα εν λόγω αποκλειστικά δικαιώματα πρέπει να επιτρέπουν τη χρησιμοποίηση σύντομων αποσπασμάτων από άλλους τηλεοπτικούς οργανισμούς για τους σκοπούς των προγραμμάτων γενικής ειδησεογραφίας τους. Η εφαρμογή της οδηγίας πραγματοποιείται με την επιφύλαξη των διατάξεων της οδηγίας [2001/29/ΕΚ](#).

Εθνική Νομοθεσία

Στην Ελλάδα η προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας άργησε να έρθει. Ο πρώτος πλήρης νόμος στην Ελλάδα περί πνευματικής ιδιοκτησίας είναι ο νόμος (Ν. 2387/1920), ενώ το ίδιο έτος η Ελλάδα προσχώρησε στη Διεθνή Σύμβαση της Βέρνης του 1886. Ο νόμος του 1920 προέβλεπε την προστασία των έργων όσο ζούσε ο δημιουργός και για 50 χρόνια μετά τον θάνατό του. Τροποποιήθηκε κατ' επανάληψιν για να ανταποκριθεί σε νεώτερες ανάγκες, και αντικαταστάθηκε τελικά πλήρως από τον ν. 2121/1993 με τίτλο "Πνευματική ιδιοκτησία, συγγενικά δικαιώματα και πολιτιστικά θέματα", ο οποίος έφερε αρκετές καινοτομίες στο σύστημα προστασίας.

Νόμος 2121/1993

Ο νόμος 2121 του 1993 περιλαμβάνει εκτενή ανάλυση και επεξήγηση του αντικειμένου και του περιεχομένου του δικαιώματος της πνευματικής ιδιοκτησίας, της εξουσίας δηλαδή του δημιουργού πάνω σε κάθε πρωτότυπο πνευματικό δημιούργημα λόγου, τέχνης ή επιστήμης, που εκφράζεται με οποιαδήποτε μορφή καθώς και τους όρους της άσκησης, μεταβίβασης και εκμετάλλευσης του δικαιώματος.

Επίσης θεσπίζει περιορισμούς για το δικαίωμα π.χ. στις περιπτώσεις αναπαραγωγής για ιδιωτική χρήση, διδασκαλία ή για δικαστικούς σκοπούς και ορίζει την διάρκεια προστασίας που παρέχει το δικαίωμα και ρυθμίσεις για συμβάσεις και άδειες εκμετάλλευσης. Εξετάζει τα συγγενικά, με το δικαίωμα της πνευματικής ιδιοκτησίας, δικαιώματα όπως είναι τα δικαιώματα των ερμηνευτών ή των εκτελεστών καλλιτεχνών, των παραγωγών υλικών φορέων και των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών.

Επεξηγεί την έννοια της συλλογικής διαχείρισης και περιέχει πλήρη οριοθέτηση της δράσης και των αρμοδιοτήτων και της σύστασης των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης.

Αναλύει και ρυθμίζει και ειδικά θέματα όπως το δικαίωμα της πνευματικής ιδιοκτησίας σε σχέση με τα προγράμματα των ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Τέλος, προβλέπει μέτρα πρόληψης ενδεχόμενης προσβολής του δικαιώματος αλλά και κυρώσεις αστικές και ποινικές σε περίπτωση προσβολής του.

Στην πορεία τροποποιήθηκε από τους εξής νόμους:

Τροποποιήθηκε πρώτα από τον [Νόμο 3057/2002](#) και ουσιαστικά εναρμονίστηκε με την οδηγία της Ε.Ε (2001/29) και μετά από το Νόμο 3524/2007 έχοντας ως αποτέλεσμα την εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας προς τις Οδηγίες 2001/84/ΕΚ και 2004/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Σεπτεμβρίου 2001 και 29ης Απριλίου 2004 σχετικά με το δικαίωμα παρακολούθησης υπέρ του δημιουργού ενός πρωτοτύπου έργου τέχνης και την επιβολή των δικαιωμάτων της διανοητικής ιδιοκτησίας αντίστοιχα και άλλες διατάξεις.

Οργανισμοί Συλλογικής Διαχείρισης Πνευματικών Δικαιωμάτων

Συλλογική διαχείριση είναι η άσκηση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας μέσω θεσμικών οργάνων όπως οι Οργανισμοί Συλλογικής Διαχείρισης οι οποίοι δρουν εκ μέρους, για λογαριασμό και προς το συμφέρον των ιδιοκτητών των πνευματικών δικαιωμάτων.

Για την Ελλάδα ο Οργανισμός αυτός είναι η Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Πνευματικής Ιδιοκτησίας (ΑΕΠΙ). Η Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Πνευματικής Ιδιοκτησίας (ΑΕΠΙ) ιδρύθηκε το 1930, σε μια εποχή που ο όρος «πνευματικό δικαίωμα» και η έννοια της προστασίας των πνευματικών δημιουργών ήταν στη χώρα μας πρωτόγνωρα. Μετά από επτά και πλέον δεκαετίες συνεχούς λειτουργίας και αγώνων για την προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων των δημιουργών μουσικών έργων, η ΑΕΠΙ εκπροσωπεί περισσότερους από 10.000 Έλληνες καθώς και 2.000.000 και πλέον ξένους πνευματικούς δημιουργούς που της εμπιστεύτηκαν το έργο τους και τη διαχείρισή του.

Υπάρχουν όμως άλλοι 16 οργανισμοί που προστατεύουν και/ ή διαχειρίζονται τα δικαιώματα των δικαιούχων ανά κατηγορία.

Οι οργανισμοί που υφίστανται αυτή τη στιγμή είναι οι ακόλουθοι:

1. **Ο.Σ.Δ.Ε.Ε.Τ.Ε.** (Οργανισμός Συλλογικής Διαχείρισης Έργων Των Εικαστικών Τεχνών Και Των Εφαρμογών Τους)
2. **ΕΡΜΕΙΑΣ** (Οργανισμός Συλλογικής Διαχείρισης και Προστασίας Δικαιωμάτων Παραγωγών Κινηματογραφικών Έργων)
3. **Ο.Σ.Δ.Δ.Ο.Θ.Ε.** (Οργανισμός Συλλογικής Διαχείρισης Δημιουργών Θεατρικών Και Οπτικοακουστικών Έργων)
4. Οργανισμός Συλλογικής Διαχείρισης Πνευματικών Δικαιωμάτων Διευθυντών Φωτογραφίας , Σκηνογράφων-Ενδυματολόγων, Ηχοληπτών, Μοντέρ
5. **ΑΠΟΛΛΩΝ** (Οργανισμός Συλλογικής Διαχείρισης Δικαιωμάτων Ελλήνων Μουσικών)
6. **GRAMMO** (Οργανισμός Συλλογικής Διαχείρισης Πνευματικών Δικαιωμάτων Παραγωγών Υλικών Φορέων Ήχου Και Εικόνας)
7. **ΔΙΟΝΥΣΟΣ** (Οργανισμός Συλλογικής Διαχείρισης Δικαιωμάτων Ελλήνων Ηθοποιών)
8. **ΔΙΑΣ** (Οργανισμός Συλλογικής Διαχείρισης Συγγενικών Δικαιωμάτων Παραγωγών Οπτικοακουστικών Έργων)
9. **Ο.Σ.Δ.Ε.Λ.** (Οργανισμός Συλλογικής Διαχείρισης Έργων Του Λόγου)
10. **ΕΡΑΤΩ** (Οργανισμός Συλλογικής Διαχείρισης Τραγουδιστών Και Ερμηνευτών)

Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας (ΟΠΙ)

Εκτός από τους Οργανισμούς Συλλογικής Διαχείρισης στην Ελλάδα υπάρχει ένας Οργανισμός που εποπτεύει τη λειτουργία του συστήματος προστασίας των δημιουργών και δικαιούχων συγγενικών δικαιωμάτων, διαφυλάσσει τα δικαιώματα των χρηστών και του κοινού, εξισορροπεί τα συμφέροντα τομέων που άπτονται ζητημάτων πνευματικής ιδιοκτησίας με αυτά της βιομηχανικής ιδιοκτησίας, ενσωματώνει και προσαρμόζει τις τελευταίες εξελίξεις σε κοινοτικό και διεθνές επίπεδο στην Ελλάδα συμβάλλοντας στην προαγωγή της δημιουργικότητας και του πολιτισμού. Ο Οργανισμός αυτός ονομάζεται Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας (ΟΠΙ) και είναι ο μόνος αρμόδιος φορέας στην Ελλάδα για τα θέματα σχετικά με την προστασία της Πνευματικής Ιδιοκτησίας και εποπτεύεται από το Υπουργείο Πολιτισμού. Ο ΟΠΙ στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του ασχολείται γενικά με κάθε πρόβλημα που εμφανίζεται στο χώρο της πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων, εκπροσωπεί την Ελλάδα στους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς, διοργανώνει σεμινάρια και παρέχει πληροφορίες σχετικά με θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων. Ο ΟΠΙ είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου που εδρεύει στην Αθήνα και εποπτεύεται από το Υπουργείο Πολιτισμού.

Άδειες Λογισμικού

Τι είναι Άδεια Λογισμικού

Άδεια λογισμικού ονομάζεται ένα νομικό εργαλείο που καθορίζει την χρήση ή διανομή λογισμικού που υπόκειται σε δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας. Μια τυπική άδεια λογισμικού παρέχει σε έναν τελικό χρήστη άδεια να χρησιμοποιήσει ένα ή περισσότερα αντίγραφα του λογισμικού με τρόπους που διαφορετικά (αν δεν είχε δοθεί η άδεια) θα αποτελούσαν καταπάτηση των δικαιωμάτων του εκδότη σύμφωνα με τον νόμο πνευματικής ιδιοκτησίας.

Ελεύθερο Λογισμικό-Λογισμικό Ανοικτού κώδικα

Οι όροι "Ελεύθερο Λογισμικό" (Free Software) και "Λογισμικό Ανοικτού Κώδικα" (Open Source Software) αναφέρονται σε προγράμματα των οποίων ο πηγαίος κώδικας είναι προσβάσιμος σε άτομα εκτός της εταιρείας παραγωγής τους και συνεργατών της.

Σύμφωνα με το Free Software Foundation, οι ελευθερίες που δίνει μια άδεια χρήσης λογισμικού είναι οι εξής:

- Η ελευθερία να τρέξεις το πρόγραμμα, για οποιονδήποτε σκοπό (freedom 0)
- Η ελευθερία να διαβάσεις ή να τροποποιήσεις τον πηγαίο κώδικα του προγράμματος (και κατά συνέπεια και το ίδιο το πρόγραμμα) για ιδιωτική χρήση (freedom 1)
- Η ελευθερία του να αντιγράψεις το αρχικό πρόγραμμα και να το δώσεις σε κάποιον τρίτο (freedom 2)
- Η ελευθερία του να μπορείς να δημοσιοποιείς τροποποιημένες και βελτιωμένες εκδόσεις του προγράμματος σε τρίτα άτομα (freedom 3)

Λογισμικό Κλειστού Κώδικα

Τυπικά μια άδεια κλειστού λογισμικού επιτρέπει στον τελικό χρήστη την χρήση του λογισμικού εντός περιορισμένου περιβάλλοντος, απαγορεύοντας την αποσυμπίληση του λογισμικού (δηλαδή το να επιχειρηθεί η ανάκτηση του [πηγαίου κώδικα](#) από το έτοιμο λογισμικό), και την ανάλυση, τροποποίηση και αναδημιουργία του λογισμικού, και συνήθως απαγορεύονται επίσης η αντιγραφή και διανομή του λογισμικού (είτε δωρεάν είτε επί πληρωμή) από τρίτα πρόσωπα, καθώς και η χρήση του από ένα μεγάλο αριθμό ανθρώπων ή η εγκατάστασή του σε πολλούς υπολογιστές. Μια άδεια που επιτρέπει την δωρεάν αντιγραφή και διανομή του λογισμικού (freeware) παραμένει κλειστή άδεια από την στιγμή που δεν επιτρέπει την τροποποίηση του λογισμικού ή την εμπορική διανομή.

Το κλειστό λογισμικό είναι το αυτό λογισμικό που βλέπουμε να πωλείται σήμερα από προγραμματιστές και εταιρείες.

Πλεονεκτήματα-Μειονεκτήματα

Καθώς τα μοντέλα διάθεσης ελεύθερου λογισμικού και λογισμικού ανοικτού κώδικα είναι παρόμοια, και μοναδική τους διαφορά είναι η διαφύλαξη της ελευθερίας, μπορούμε να τα συγκρίνουμε σαν ένα με το κλειστό λογισμικό και έτσι θα συγκρίνουμε τα μοντέλα ελεύθερου λογισμικού και λογισμικού ανοικτού κώδικα (Α), με το μοντέλο κλειστού λογισμικού(Β).

Α. Κατασκευάζεται από την παγκόσμια κοινότητα, και υπάρχουν πολλές εταιρείες, μεγάλες και μικρές για την ανάπτυξη και εξέλιξή του.

Β. Κατασκευάζεται και πωλείται από μια και μοναδική εταιρεία, και η χρήση του δημιουργεί εξάρτηση από τις επιλογές της.

Α. Διατίθεται ο πηγαίος κώδικας και μεγάλος αριθμός εταιρειών μπορεί να μετατρέψει/βελτιώσει το λογισμικό ώστε να ανταποκρίνεται καλύτερα στις εκάστοτε ανάγκες.

Β. Είναι ένα "μαύρο κουτί". Υπάρχουν νόμοι που απαγορεύουν την εξέταση του, πολύ περισσότερο δε, την μετατροπή του, ώστε να ανταποκριθεί στις εκάστοτε ανάγκες.

Α. Συνήθως χρησιμοποιούνται ανοικτά πρότυπα, καθώς, σκοπός είναι, η εύκολη προσαρμογή του και επικοινωνία με άλλες εφαρμογές.

Β. Συνήθως χρησιμοποιούνται κλειστά πρότυπα ώστε να παρεμποδίζεται η επικοινωνία με εφαρμογές ανταγωνιστών, καθώς, σκοπός είναι η πλήρης εξάρτηση του χρήστη από την εταιρεία, για την μεγιστοποίηση του κέρδους.

A. Δεν υπάρχει παραπάνω κόστος για την οποιαδήποτε χρήση του.

B. Παρ' όλο που πληρώθηκε κάποιο κόστος για την αγορά, υπάρχουν ειδικές χρεώσεις για πολλούς χρήστες ή ειδικές χρήσεις.

A. Αυξάνει συνεχώς ο αριθμός των εφαρμογών που υπάρχουν.

B. Ήδη υπάρχουν πάρα πολλές εφαρμογές για οποιαδήποτε χρήση.

A. Κατέχει περίπου το 1% της αγοράς αλλά χρησιμοποιείται από το 30% των ειδικών του τομέα.

B. Κατέχει παραπάνω από το 90% της αγοράς.

A. Μεγάλη δυνατότητα παραμετροποίησης με την απαίτηση ειδικών γνώσεων.

B. Μικρή δυνατότητα παραμετροποίησης που γίνεται εύκολα.

A. Αποτελεσματική διαχείριση των πόρων και λειτουργία για μεγάλο διάστημα, χωρίς προβλήματα, σε παλαιότερο υλικό, μικρότερης υπολογιστικής ισχύος.

B. Απαίτηση μεγάλης υπολογιστικής ισχύος, "αναγκαστική" αναβάθμιση του υλικού. Αναφέρονται προβλήματα λειτουργίας, ειδικά σε εφαρμογές, που εκτελούνται συνεχώς, για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Creative Commons

Οργανωτικό Υπόβαθρο

Οργανωτικά τα Creative Commons απαρτίζονται από:

(α) τα Creative Commons Corp. που είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός με έδρα τη Μασαχουσέτη των ΗΠΑ και αποτελεί τον κυρίως οργανισμό για τη δημιουργία και διάδοση των σχετικών αδειών.

(β) τα iCommons που εδρεύουν στο Λονδίνο και αποτελούν ένα συντονιστικό οργανισμό, έχουν αναλάβει τη διοργάνωση ενός ετήσιου διεθνούς συνεδρίου για τα Creative Commons και ενισχύουν τις διάφορες σχετικές πρωτοβουλίες σε διεθνές και εθνικό επίπεδο.

(γ) τα Creative Commons International τα οποία εδρεύουν στο Βερολίνο και μολονότι δεν αποτελούν νομικά ξεχωριστό οργανισμό έχουν ως αποκλειστικό τους στόχο την εναρμόνιση των διαφόρων εθνικών Creative Commons.

(δ) τα διάφορα εθνικά Creative Commons τα οποία έχουν ως στόχο τη δημιουργία τοπικών εκδοχών των βασικών αδειών των Creative Commons. Κάθε εθνικό πρόγραμμα Creative Commons απαρτίζεται από δύο σκέλη, ένα που ασχολείται με τη νομική διάσταση του θέματος, δηλαδή τη δημιουργία τοπικών εκδοχών των αδειών, και ένα άλλο τμήμα που ασχολείται με τις γενικότερες δράσεις που μπορούν να αναληφθούν προκειμένου να πραγματοποιηθούν οι στόχοι των Creative Commons.

(ε) τα Science Commons που είναι ένα ξεχωριστό πρόγραμμα των Creative Commons το οποίο ασχολείται αποκλειστικά με θέματα ανοιχτού περιεχομένου, πρόσβασης στην επιστημονική γνώση, ανοιχτών αποθετηρίων και ανοιχτών εκδόσεων. Κάθε ένα από αυτά τα διαφορετικά προγράμματα ή οργανισμούς λειτουργεί διακριτά από το άλλο, μολονότι υπάρχει έντονη αλληλεπίδραση και συνεργασία που πραγματοποιείται κυρίως μέσω των ετησίων διεθνών συνεδρίων των iCommons.

Σκοπός των Creative Commons

Η κεντρική ιδέα των Creative Commons είναι η εξής: Πολλοί δημιουργοί που δραστηριοποιούνται στο Διαδίκτυο ή και πέρα από αυτό δεν είναι ικανοποιημένοι με τις υπάρχουσες άδειες εκμετάλλευσης και τον τρόπο με τον οποίον ρυθμίζουν τη διάθεση των πνευματικών τους δικαιωμάτων. Υπάρχουν ομάδες δικαιούχων που πιστεύουν ότι η εκμετάλλευση των πνευματικών δικαιωμάτων ή η διάδοση του έργου τους γίνεται με τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο, όταν μέρος από το περιουσιακό τους δικαίωμα υποχωρεί προς όφελος των χρηστών ή άλλων δημιουργών.

Κύριος στόχος της πρωτοβουλίας των Creative Commons είναι να δημιουργηθεί ένα απλό σύστημα, ώστε οι δημιουργοί να είναι σε θέση να κοινοποιούν την πρόθεσή τους να εκχωρούν μέρος των περιουσιακών τους δικαιωμάτων υπό τη μορφή *ελευθεριών* που θα ήθελαν οι χρήστες των έργων τους να έχουν.

Δομή των Creative Commons

Κάθε άδεια Creative Commons απαρτίζεται από τρία μέρη: το Εισαγωγικό Μέρος(Commons Deed), το Νομικό Μέρος(Legal Code) και το Τεχνολογικό Μέρος(meta-data).

(α) Το Νομικό Μέρος(Legal Code) είναι η άδεια εκμετάλλευσης Creative Commons που είναι γραμμένη, όπως οποιοδήποτε νομικό κείμενο και ονομάζεται νομικός κώδικας. Το έγγραφο αυτό έχει πλήρη νομική ισχύ ενώπιον των δικαστηρίων.

(β) Το Εισαγωγικό Μέρος(Commons Deed) είναι μια περιληπτική διατύπωση των βασικών εννοιών της άδειας αυτής σε απλή γλώσσα για τους μη νομομαθείς. Αυτό γίνεται με την συνοδεία εικονιδίων που περιγράφουν τις βασικές λειτουργίες των αδειών. Το μέρος αυτό δεν έχει καμία νομική ισχύ.

(γ) Το Τεχνολογικό Μέρος(meta-data) απαρτίζεται από μια σειρά από μεταδεδομένα που επιτρέπουν την αναγνώριση των έργων τα οποία διαδίδονται με τις σχετικές άδειες από μηχανές αναζήτησης και κατά συνέπεια τον εύκολο εντοπισμό και περαιτέρω διάθεση ή μετατροπή τους.

Όταν λοιπόν συναντήσουμε στο Διαδίκτυο τα παρακάτω σύμβολα σημαίνει ότι:

Attribution: Ο δημιουργός επιτρέπει την αντιγραφή, διανομή, προβολή και εκτέλεση του έργου, καθώς και τη δημιουργία παράγωγων έργων, υπό την προϋπόθεση ότι το έργο θα αποδοθεί στο δημιουργό με τον τρόπο που ο ίδιος ορίζει.

Non commercial: Ο δημιουργός επιτρέπει την αντιγραφή, διανομή, προβολή και εκτέλεση του έργου, καθώς και τη δημιουργία παράγωγων έργων, αλλά μόνο για μη εμπορικούς σκοπούς.

No Derivative Works: Ο δημιουργός επιτρέπει την αντιγραφή, διανομή, προβολή και εκτέλεση μόνο πιστού αντιγράφου του έργου και δεν επιτρέπει τη δημιουργία παράγωγων έργων.

Share Alike: Ο δημιουργός επιτρέπει τη διανομή παράγωγων έργων μόνο υπό την προϋπόθεση ότι το νέο έργο θα υπόκειται στην ίδια άδεια χρήσης που διέπει το πρωτότυπο.

Τα παραπάνω σύμβολα μπορούν να χρησιμοποιηθούν και σε συνδυασμό. Έτσι λοιπόν με την χρήση των τεσσάρων αυτών στοιχείων δημιουργούνται έξι παραλλαγές των αδειών Creative Commons, ως εξής:

Attribution

Share - Alike

Ο αποδέκτης της άδειας μπορεί να χρησιμοποιήσει το έργο όπως θέλει αρκεί να αδειοδοτήσει οποιοδήποτε παράγωγο έργο με την ίδια άδεια ή μια άδεια με τα ίδια στοιχεία άδειας και να διατηρήσει τις διατυπώσεις που προβλέπονται στην άδεια σχετικά με την αναφορά στον αρχικό δημιουργό

Attribution

NonDerivatives

Ο αποδέκτης της άδειας μπορεί να χρησιμοποιήσει το έργο όπως θέλει, αλλά δεν μπορεί να δημιουργήσει παράγωγα έργα και πρέπει να διατηρήσει τις διατυπώσεις που προβλέπονται στην άδεια σχετικά με την αναφορά στον αρχικό δημιουργό

Attribution

NonCommercial

Ο αποδέκτης της άδειας μπορεί να χρησιμοποιήσει το έργο με οποιονδήποτε τρόπο αρκεί να μην υπάρχει σκοπός εμπορικής χρήσης και να διατηρήσει τις διατυπώσεις που προβλέπονται στην άδεια σχετικά με την αναφορά στον αρχικό δημιουργό

Attribution

NonCommercial

NonDerivatives

Ο αποδέκτης της άδειας μπορεί να χρησιμοποιήσει το έργο με οποιονδήποτε τρόπο αρκεί να μην υπάρχει σκοπός εμπορικής χρήσης, να μη δημιουργήσει παράγωγα έργα και να διατηρήσει τις διατυπώσεις που προβλέπονται στην άδεια σχετικά με την αναφορά στον αρχικό δημιουργό

Attribution

NonCommercial

Share-Alike

Ο αποδέκτης της άδειας μπορεί να χρησιμοποιήσει το έργο με οποιονδήποτε τρόπο αρκεί να μην υπάρχει σκοπός εμπορικής χρήσης, να αδειοδοτήσει οποιοδήποτε παράγωγο έργο με την ίδια άδεια ή μια άδεια με τα ίδια στοιχεία άδειας και να διατηρήσει τις διατυπώσεις που προβλέπονται στην άδεια σχετικά με την αναφορά στον αρχικό δημιουργό

Τρόπος Εφαρμογής

Για έργα που έχουμε ανεβάσει στο διαδίκτυο (online έργα), επιλέγουμε μία από τις άδειες Creative Commons, η οποία ταιριάζει περισσότερο στις ανάγκες και τις προτιμήσεις μας. Όταν επιλέξουμε την άδεια που μας ταιριάζει κι εφόσον σκοπεύουμε να την εφαρμόσουμε σε online έργο, ακολουθούμε πιστά τις οδηγίες, προκειμένου να συμπεριλάβουμε τον αντίστοιχο κώδικα html στη δουλειά μας. Ο κώδικας αυτός θα δημιουργήσει αυτομάτως είτε το κουμπί «SOME RIGHTS RESERVED» και μια δήλωση με την οποία θα δηλώνουμε ότι το έργο μας ακολουθείται από μία άδεια Creative Commons είτε το κουμπί «NO RIGHTS RESERVED» εάν κι εφόσον επιλέξουμε να παραχωρήσουμε το έργο μας ελεύθερο στο κοινό, χωρίς δηλαδή κανέναν περιορισμό. Το κουμπί είναι σχεδιασμένο να λειτουργεί ως προειδοποίηση προς όσους έρθουν σε επαφή με το έργο μας, ότι το έργο μας είναι υπό την κατά περίπτωση εφαρμοζόμενη άδεια Creative Commons. Ο κώδικας html θα συμπεριλαμβάνει τα απαραίτητα μετα-δεδομένα (metadata), προκειμένου ο εκάστοτε χρήστης να μπορεί να το εντοπίσει μέσω των αντίστοιχων διαδικτυακών εφαρμογών που εντοπίζουν έργα υπό άδειες Creative Commons.

Σύγκριση των Creative Commons με τις Άδειες Λογισμικού

Η βασική διαφορά μεταξύ των δύο μορφών αδειών έχει να κάνει με το ποιες ελευθερίες θεωρούνται βασικές και ποιες όχι. Κατά τη Free Software Foundation υπάρχει ένα ελάχιστο ελευθεριών που έχουν καθοριστεί από την κοινότητα και αυτές πρέπει να διέπουν όλες τις άδειες προκειμένου αυτές να χαρακτηριστούν ως *ελεύθερες*.

Αντιθέτως, η θέση των Creative Commons είναι ότι οι ίδιες οι κοινότητες των χρηστών είναι αυτές που θα πρέπει να αποφασίσουν ποιες είναι οι πλέον ενδεδειγμένες άδειες για αυτές και μόνο εάν κάποια από τις υπάρχουσες άδειες δεν τις καλύπτει να δημιουργήσουν καινούργιες. Οι άδειες Creative Commons διαφοροποιούνται από εκείνες του Ελεύθερου λογισμικού τόσο ως προς το αντικείμενο στο οποίο αναφέρονται όσο και ως προς τις προϋποθέσεις λειτουργίας τους. Κατά συνέπεια τα κριτήρια επιλογής τους είναι διαφορετικά.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ!!!!!!!